

**REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL DE INTEGRITATE**

PROCES – VERBAL NR. 19

**al Ședințelor comune de lucru întreținute de Consiliului de Integritate din
Republica Moldova și Agenția Națională de Integritate, precum și Consiliul
Național de Integritate din România
(partea I)**

14 septembrie 2022, ora 09.00

**Locul desfășurării ședinței: Agenția Națională de Integritate, Bulevardul Lascar
Catargiu nr. 15, sector 1, București, România.**

Prezidează: DI Vitale PALEGA

**DI Florin Ionel MOISE, președinte al Agenției Naționale de Integritate
din România**

Prezenți:

7 membri ai Consiliului de Integritate (CI) din 8 membri desemnați:

- 1. Dna Mariana TIMOTIN**
- 2. Dna Tatiana TABUNCIC**
- 3. DI Ion BOTNARENCO**
- 4. Dna Svetlana BALMUȘ**
- 5. DI Danu DOGOTARI**
- 6. DI Alexandru COICA**

**7. DI Silviu Ioan POPA, secretar general al Agenției Naționale de Integritate din
România;**

**Participă: Secretariatul Agenției Naționale de Integritate, precum și Dna Olga
CRIVOLIUBIC, reprezentant al Proiectului „Consolidarea Statului de Drept și
Mecanismelor Anticorupție în Republica Moldova” implementat de Agenția de
Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ);**

Lucrări de secretariat și protocol:

Dna Veronica CARABUT, specialist principal în Direcția resurse umane și documentare a Autorității Naționale de Integritate (ANI);

DI Iurie CERNEAVSCHI, specialist principal în Direcția juridică a ANI.

ORDINEA DE ZI APROBATĂ

1. Cuvânt de prezentare: privire instituțională generală, priorități, realizări înregistrate, dificultățile întâmpinate, precum și aspectele problematice existente în activitatea Consiliului de Integritate din Republica Moldova

Raportor: Vitalie PALEGA (3 min.).

Fiecare membru al Consiliului de Integritate (3 min.)

2. Sesiune de întrebări pe domenii de interes comun:

- 1) Planificarea, inclusiv strategică a activității ANI și a CNI. Raportarea activității.
- 2) Actele Consiliului și puterea decizională a hotărârilor CNI, mai ales în raport cu ANI.
- 3) Organizarea și desfășurarea ședințelor Consiliului Național de Integritate. Ședințe ordinare, extraordinare (Secretariatul Consiliului: componența, susținerea și asigurarea activității CNI, suportul instituțional primit de către CNI).
- 4) Cooperarea Consiliului Național de Integritate cu Agenția Națională de Integritate.
- 5) Modalitatea de selecție și de numire în funcție a președintelui și a secretarului general al Agenției Naționale de Integritate.
- 6) Accesul membrilor Consiliului Național de Integritate la resursele informaționale de stat.
- 7) Efectuarea de către Consiliul Național de Integritate a controlului averilor și al intereselor personale, constatarea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor de către președintele și secretarul general al Agenției, precum și de către inspectorii de integritate, aspecte practice.
- 8) Primirea și distribuirea sesizărilor pe domeniile de integritate (manuală, automatizată, aleatorie, la indicație?). Autosesizarea ANI pentru efectuarea controalelor. Sancțiunile aplicate de către Agenția Națională de Integritate. Contestarea actelor inspectorilor de integritate, proceduri, încasări incontestabile (din sancțiuni).
- 9) Interacțiunea Agenției Naționale de Integritate și a Consiliului Național de Integritate cu autoritățile publice, societatea civilă, organismele de monitorizare, precum și cu presa.

- 10) Practici și istorii de succes ce se consideră, că merită a fi împărtășite și pot fi recomandate pentru a fi preluate și implementate de Consiliul de Integritate din Republica Moldova.

Desfășurarea Sedinței

DI Florin Ionel MOISE, salută membrii Consiliului de Integritate din Republica Moldova și menționează faptul că, este în premieră când, CI-ul din Moldova vizitează Agenția Națională de Integritate, București, precum și, salută faptul că, tot în cadrul acestei vizite de lucru, CI va avea o ședință comună de lucru cu Consiliul Național de Integritate. Timp de aproape 10 ani, ANI - ul din România colaborează foarte productiv cu ANI – ul din Republica Moldova pe linia Inspecției de integritate, departamentele juridice, etc.

DI Silviu Ioan POPA, comunică faptul că, din anii 2012, 2013 s-au pus bazele colaborării ANI din România și ANI din Republica Moldova și că ambele instituții au învățat una de la alta pe domeniul integrității și anume, pe aspectul de prevenire și combatere a corupției.

DI Vitalie PALEGA, face o scurtă prezentare a membrilor CI prezenți în ședință și explică că, scopul vizitei CI în România este familiarizarea acestuia cu activitatea Agenției Naționale de Integritate și a Consiliului Național de Integritate. Este cunoscut faptul că, Agenția și CNI au istorii de succes în activitate și Consiliul de Integritate din Republica Moldova ar fi onorat să le asculte, mai ales pe domeniul de cooperare ANI/CNI, pentru a prelua bunele practici și dacă sunt disfuncții, CI este interesat să afle, cum acestea se soluționează.

DI Florin Ionel MOISE, comunică faptul că, împreună cu dl Secretar general activează chiar de la înființarea ANI, începând cu a. 2008, începând cu funcțiile de inspector de integritate și treptat au evoluat în funcțiile deținute până la cele de management ale ANI, astfel încât cunosc îndeaproape istoricul ANI și CNI.

Având în vedere că, instituțiile ANI și CNI, sunt concentrate pe un domeniu nou de activitate, necunoscut anterior în România, remarcă că, încă de la începutul înființării ANI a fost o relație dificilă între ANI și CNI, până s-a reușit a fi puse bazele de colaborare normală între aceste două entități. În legea specială a ANI sunt destul de clar reglementate limitele CNI, precum și limitele ANI.

Activitatea de evaluare a averii, incompatibilităților și a conflictelor de interese este desfășurată strict de către Inspecția de integritate. Fiecare inspector de integritate desfășoară activitatea de evaluare pe baza unei proceduri specifice și are acces nelimitat la resursele existente de informații. Astfel încât inspectorul de integritate poate solicita date și informații de la orice persoană fizică sau juridică atât, de pe teritoriul României, cât și de peste hotare. În momentul în care, inspectorul de

integritate, ajunge la o concluzie finală cu privire la controlul efectuat, acesta redactează Raportul de evaluare, pe care-l transmite persoanei evaluate. Raportul de evaluare nu este supus aprobării conducerii ANI sau CNI. Inspectorii de integritate sunt singurii care iau decizii pe dosare, și î-și asumă legalitatea și soluția pe dosar. Soluția poate fi contestată de către persoana evaluată și urmează calea legală în instanțe, la Curtea de Apel București și respectiv, Înalta Curte de Casație și Justiție a României.

CNI nu are prerogative în activitatea de evaluare a ANI, pe care o desfășoară Inspekția de integritate. Mai menționează că, CNI are un rol foarte important și anume cel de organizare a concursului de alegere a președintelui și a vicepreședintelui ANI.

La moment, în CNI sunt 15 membri (*cvorumul este întrunit dacă sunt prezenți 10 membri*), câte un reprezentant și un supleant de la Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Agenția Națională a Funcționarilor Publici și înalți funcționari publici, Consiliului Superior al Magistraturii, din partea ONG-urilor, Grupurile parlamentare din Senat, Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România, Asociația Municipiilor din România, Asociația Orașelor din România, Asociația Comunelor din România. Mandatul de membru în CNI este de 4 ani.

În CNI sunt reprezentanți din tot spectrul pe care ANI î-l evaluează. Problema și blocajul se atestă în momentul finalizării mandatului de membru al CNI, deoarece, entitățile trebuie să facă noi desemnări, procedură exercitată prin Senat. Cum puțini sunt cei ce și-ar dori să fie membru al CNI, ținând cont de aspectul practic, care presupune o funcție prin care sunt expuși formelor de publicitate legală, iar majoritatea sunt din zona privată și nu sunt persoane cu funcții publice, care au obligația de a depune declarația de avere și interese personale și, astfel, devin mai vizibili în fața societății.

Structurile vizate transmit către Senat propunerile de numire a membrilor în CNI. În anul 2019 a fost constituit un nou CNI, care trebuie să fie format din 16 membri. Anterior, CNI avea 10 membri, unde, dacă lipsea 1 membru, nu mai era *cvorum* și apărea problema imposibilității organizării oricărei activități a CNI.

Este de menționat că, în decembrie 2019, a expirat mandatul fostului președinte al ANI. Actualul CNI, în limita a 10 persoane, a avut sarcina de a organiza concursul de selecție pentru numirea în funcția de președinte al ANI, în urma căruia a fost ales noul președinte, care anterior fiind în exercițiul funcției de vicepreședinte al ANI. Pe perioada între proba scrisă și prezentarea Planului de management au fost desemnați încă 5 membri CNI. Astfel, proba de interviu a fost susținută în fața a 15 membri.

La moment, CNI organizează concursul pentru poziția de vicepreședinte al ANI. În ședința anterioară a CNI a fost aprobat calendarul desfășurării concursului pentru funcția de vicepreședinte al ANI, care se fa desfășura de la lansarea anunțului

până la ultima probă, de aproximativ 70 de zile. Concursul se va finaliza în decembrie, anul curent.

Regulamentul de concurs pentru selectarea președintelui ANI prevede 2 comisii a câte 5 membri titulari: Comisia de concurs, Comisia de soluționare a contestațiilor și funcționează în prezența a cel puțin trei membri, la care se adaugă câte 2 membri de rezervă pentru fiecare comisie. Astfel, toți membri CNI sunt implicați în concurs. Componența comisiilor se stabilește prin tragere la sorți din rândurile titularilor, respectiv, al supleanților, atunci când nu există un număr suficient de membri titulari numiți la momentul stabilirii comisiilor. Concursul constă din proba scrisă și prezentarea Planului de management.

Despre cooperarea dintre ANI și CNI, comunică faptul că, la moment este destul de bună. CNI sprijină ANI în demersurile pe care le are ANI în fața factorului politic. În CNI sunt reprezentanți ai tuturor partidelor politice care își propun să ducă mesaje și să explice necesitatea modificărilor legislative propuse.

DI Alexandru COICA se interesează despre practicile și istoriile de succes pe care le-a avut ANI, care se consideră, că merită a fi împărtășite și pot fi recomandate pentru a fi preluate și implementate de Consiliul de Integritate din Republica Moldova. De asemenea, dacă ANI are o evidență a banilor recuperați, și care ar fi randamentul instituției, pornind de la coraportul banilor încasați, versus bugetul ANI.

DI Florin Ionel MOISE menționează despre **lansarea declarației electronice**, care a devenit obligatorie din 2022. Pe când Republica Moldova a evoluat din 2018 cu depunerea declarațiilor în format electronic. Alt exemplu, este lansarea unui **proiect privind codificarea legislativă**. La moment ANI lucrează la elaborarea Codului de conduită în integritate, care să includă toate normele de integritate. În anul 2023, ANI de comun cu CNI va trebui să vină cu un Proiect legislativ definitiv în fața Parlamentului. Este de subliniat că, în anul 2024, în România vor avea loc toate alegerile (locale, generale, prezidențiale, europarlamentare), iar aceasta influențează clar, fiecare decizie a factorului politic. De aceea, este important să fie adoptat actul normativ cât mai curând, la începutul anului 2023, deoarece, cu cât este mai aproape este momentul alegerilor, factorul politic nu va întări capacitatea ANI de a verifica conflictele de interese, beneficiarul real și alte prevederi, precum lărgirea spectrului de sancțiuni pentru abaterile admise.

DI Silviu Ioan POPA evidențiază câteva acțiuni importante și anume: **cooperarea națională și internațională a ANI**. Toate conducerile ANI au avut un numitor comun, s-a propagat o linie de gândire uniformă. **Autonomia** a jucat un rol important. Faptul că, ANI a avut putere de decizie totală asupra formulării bugetului, angajarea personalului, formarea Direcției strategice, care s-au făcut pe interior fără presiuni din afară, nici din partea CNI, Parlamentului sau Guvernului, acest lucru fiind o noutate care a permis ANI să adopte deciziile mult mai repede. **Acțiunile concrete, în principal** constau în faptul că ANI dezvoltă aplicații, dezvoltă

răspunsuri concrete la probleme. ANI dezvoltă un sistem inteligent prin care toți subiecții declarării pot vedea dacă sunt în conflict de interese sau incompatibilitate. În principiu, 96% din obiectivele Strategiei instituționale a ANI sunt îndeplinite.

DI Vitalie PALEGA se interesează despre Strategie, dacă este a instituției sau a președintelui ANI și cine evaluează inspectorii de integritate dacă aceștia nu respectă procedurile de control.

DI Florin Ionel MOISE răspunde că, Strategia face parte din Planul de management al președintelui ANI pentru mandatul de 4 ani, care de obicei se transformă în Strategia instituțională a ANI și este implementată pe mandatul de președinte al ANI. Referitor la inspectorii, aceștia sunt evaluați doar disciplinar de ANI. Președintele, vicepreședintele ANI, CNI nu se implică pe activitatea de control a inspectorilor de integritate.

DI Danu DOGOTARI se interesează despre mecanismele de intervenție a conducerii ANI pentru asigurarea respectării termenului rezonabil de efectuare a controlului, pentru a nu tergiversa termenul de efectuare a procedurii administrative.

DI Florin Ionel MOISE explică că, în cadrul Inspecției de integritate sunt proceduri pe care inspectorii trebuie să le urmeze strict la nivelul Inspecției de integritate și nu este admisă prescrierea dosarului. Orice prescriere a dosarului se evaluează disciplinar la Inspecția de integritate și pune sub suspiciune activitatea ANI. Totodată, inspectorii fac statistici săptămânale unde dosarele sunt examinate în ordinea vechimii dosarelor care trebuie finalizate.

DI Ion BOTNARENCO se interesează care este raportul cauzelor pierdute de ANI în instanțele de judecată vizavi de cele câștigate și dacă au ajuns dosare la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului. La fel, care este numărul inspectorilor de integritate care activează la zi.

DI Florin Ionel MOISE răspunde că, pe incompatibilitate sunt 92 la sută dosare câștigate, pe conflicte de interese aproape 99 la sută, iar pe averi nejustificate 55, maxim 60 la sută. La CEDO este doar o singură cauză. Legat de numărul inspectorilor de integritate răspunde că, la zi, în ANI sunt 40 inspectorii de integritate cu aproximativ 80 de dosare per inspector, la 400 de mii de deponenți. Pe activitatea de evaluare și control sunt 33 de inspectorii, 7 inspectorii sunt la departamentul prevenție care verifică achizițiile publice. *Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate* prevede o schemă de personal de 200 de persoane, dintre care 100 sunt inspectorii, 100-personal suport.

DI Ion BOTNARENCO, în contextul exercitării atribuției de membru în Colegiul disciplinar al ANI, întreabă dacă în istoricul Agenției au fost cazuri de eliberare din funcție a inspectorilor de integritate ca urmare a examinării unei cauze disciplinare de către Colegiul disciplinar și care au fost motivele eliberării.

DI Florin Ionel MOISE răspunde că, cel mai recent caz a fost acum doi ani, când un inspector de integritate a fost eliberat din funcția publică, pentru că a accesat baza de date în interes personal.

DI Silviu Ioan POPA, în contextul modificărilor Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate din luna octombrie 2021 prin care: art.10 alin. (4) *Președintele Autorității este selectat de Consiliul de Integritate, prin concurs. Vicepreședintele Autorității este propus de către președintele Autorității*, întreabă care este viziunea membrilor CI la acest articol.

DI Vitalie PALEGA, este de părerea că, d.p.d.v. practic vicepreședinte nu ar trebui să fie, exact ca în ministere, unde s-a renunțat la funcția de vice-ministru și s-a recurs la funcția de secretar de stat, care este un funcționar public de carieră și se evit conflictele ce apar între președinte și vicepreședinte. Iar la moment, vicepreședintele, le fel ar trebui să treacă un examen, deoarece, accede într-o funcție publică de conducere. Mai subliniază aspectul, care a fost enunțat și de președintele ANI București, că vicepreședintele exercită funcțiile care îi sunt atribuite de președinte, dacă îi sunt atribuite. Aspect foarte important pentru Republica Moldova, unde vicepreședintele nu a exercitat nici-un fel de atribuții timp de 3 ani, iar salariul fiind încasat, fără activitate în toată această perioadă, iar pe interior, președinte și vicepreședintele, atâta doar că au avut de făcut în 3 ani, încât s-au aflat într-un conflict perpetuu, ce nu face față instituției, mai ales că, s-a ajuns în public și se insistă și astăzi chiar.

DI Danu DOGOTARI este de altă părere și anume că vicepreședintele trebuie să fie o persoană de încredere cu care să aibă o colaborare cu președintele ANI. După această idee miniștrii își angajează secretarii generali. Dacă vor fi contradictoriu, președintele și vicepreședintele, practica din Republica Moldova a arătat că se poate ajunge la disensiuni.

Dna Mariana TIMOTIN la fel este de părerea că, președintele ANI trebuie să vină cu o persoană de încredere și că vicepreședintele trebuie să aibă aceleași calități și pregătire managerială.

DI Danu DOGOTARI se interesează cine efectuează controlul averilor și al intereselor personale, constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese ale președintelui ANI, vicepreședintelui și inspectorilor de integritate.

DI Florin Ionel MOISE răspunde că, realizarea acestei atribuții îi revine CNI, asistat de inspectori, cu câteva cazuri în care CNI și-a desfășurat această activitate având sesizări din exterior pe președinte și pe câțiva inspectori de integritate. Declarațiile de avere și interese personale se verifică doar în baza sesizărilor și ANI are sistemul care va verifica toate declarațiile pe baza unor reguli impuse de către inspectorii de integritate.

Dna Veronica CARABUT se interesează despre Secretariatul Consiliului de Integritate și anume, câte persoane asigură lucrările de secretariat și unde, de regulă au loc ședințele CNI.

DI Florin Ionel MOISE răspunde că, ședințele au loc la sediul ANI cu prezența fizică a membrilor CNI, cât și în sistem online. Persoanele care asigură lucrările de secretariat sunt angajați ai ANI, desemnați prin Ordinul președintelui ANI care sunt 5 la număr: 2 persoane care se ocupă de partea logistică, 1 de la departamentul IT, 1 din Serviciul juridic și 1 persoană din Direcția de comunicare. De asemenea, menționează faptul că, rolul Secretariatului este foarte important, îndeosebi la desfășurarea concursului de selectare a președintelui și a vicepreședintelui ANI, deoarece, orice neregulă din timpul concursului poate atrage suspiciuni și poate atrage atenția presei. La fel, menționează, că Secretariatul CNI nu este o structură distinctă. Procesele – verbale sunt redactate sub forma dezbaterilor pe subiecte. Ședințele sunt publice, însă nu se transmit live. După ședința CNI toate documentele (proces – verbal, hotărâri, recomandări) se publică pe pagina de internet a ANI, la secțiunea „CNI”, în termen de trei zile de la adoptare.

DI Ion BOTNARENCO comunică că, prin *Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, de facto membrii CI au acces la registrele de stat, precum și la alte informații necesare pentru îndeplinirea eficientă a funcțiilor Consiliului, în special controlul averilor și al intereselor personale ale președintelui ANI, vicepreședintelui, precum și ale inspectorilor de integritate, dar de iure, nu au, și este interesat cum este demarată această procedură în România.

DI Florin Ionel MOISE explică că, membrii CNI sunt asistați de către un inspector de integritate care se extrage la sorți. Inspectorul oferă sprijin în desfășurarea activității, întocmește toate documentele necesare în procesul de control pe care le semnează Comisia de evaluare.

Dna Tatiana TABUNCIC se interesează despre atribuțiile CNI privind Strategia și Planul de activitate al ANI.

DI Florin Ionel MOISE menționează că, CNI analizează raportul de activitate al ANI, care este înaintat Senatului României, adoptă recomandări privind strategia și activitatea ANI privind evaluarea averilor, a conflictelor de interese și a incompatibilităților și adoptă hotărâri privind raportul anual de audit al ANI.

Conducerea ANI menționează despre colaborarea ANI din România cu ANI – ul din Republica Moldova, Ucraina, Serbia, Slovenia, Bulgaria.

(partea II), ora 12.00

Participă membrii Consiliului Național de Integritate din România:

Dna Claudia-Elena FRUNZETE, membru titular din Grupul Parlamentar PSD din Senat;

DI Vlad VIERU, membru supleant din Grupul Parlamentar PNL din Senat;

Dna Luminița TULEAȘCĂ, membru titular din Grupul Parlamentar USR din Senat;

DI Dan BACALIUC, membru titular din Grupul Parlamentar Alianța pentru unirea românilor din Senat;

Dna Zsuzsanna PETER, membru titular din Grupul Parlamentar UDMR din Senat;

DI Feodor CHIRILĂ, membru titular din Grupul Parlamentar al Minorităților Naționale din Camera Deputaților din Senat;

DI Adrian Eduard DUMITRU, membru supleant al Ministerului Justiției;

Dna Valerica SECOȘAN, membru titular al Ministerului Finanțelor;

DI Viorel MIRON, membru titular al Asociației Orașelor din România;

DI Sergiu ȚĂRA, membru titular al Asociației Comunelor din România;

Dna Cynthia Carmen DEACONESCU, membru titular al Agenției Naționale a Funcționarilor Publici – Înalți Funcționari Publici;

Dna Lilia MARIN, membru titular al Agenției Naționale a Funcționarilor Publici – Funcționari Publici;

DI Costin MITICĂ, membru titular al Organizațiilor Societății Civile;

DI Vitalie PALEGA, mulțumește CNI pentru deschidere și pentru organizarea ședinței comune de lucru, menționează despre succesele înregistrate de CNI și sugerează membrilor CNI ca rezultatele să fie împărtășite și cu membrii CI din Republica Moldova. La fel, se interesează despre colaborarea CNI și ANI și dacă sunt disfuncții, cum acestea se depășesc.

DI Sergiu ȚĂRA explică că, relația CNI cu ANI a fost și este una de colaborare. Suplimentar la atribuțiile legale ale CNI mai este și cea de a supraveghea independența operațională ale Agenției. CNI indiferent de mandat a încercat și în mare măsură a reușit să oprească eventuale acte de presiune sau modificări legislative care ar fi contravenit cadrului de integritate european. Atribuția principală a CNI este cea de organizare a concursului de selecție a președintelui și a vicepreședintelui ANI. Până în prezent, CNI a avut în 2021 concursul pentru numirea în funcția de președinte al ANI care s-a finalizat cu accederea în funcție a actualului președinte, dl MOISE. În anul 2022 a avut loc concursul pentru poziția de vicepreședinte, fiind doar un singur candidat și care nu a întrunit punctajul necesar la proba scrisă (70 de puncte) pentru a trece la proba interviu. Menționează că, recent a început a 2 selecție a vicepreședintelui ANI, astfel încât la până la sfârșitul anului 2022 ANI să aibă o formulă de conducere completă pentru ANI. Un rol major al CNI este acel de a avea recomandări pe partea legislativă în ceea ce privește modificarea cadrului legislativ

Dna Cynthia Carmen DEACONESCU menționează despre faptul că, de la începutul mandatului din anul 2009, CNI a avut o relație mai complicată cu ANI, însă

s-a reușit de a găsi o cale de colaborare normală cu respectarea valorilor statului de drept și respectiv a independenței operaționale ale ANI. Pe parcurs, CNI a început să-și ia în serios rolul de apărător al ANI în fața diverselor presiuni externe, de natură politică sau de altă natură. CNI este o interfață între Senat și ANI, Agenția fiind o autoritate autonomă, independentă față de orice dispoziții externe, iar CNI este format pe principiul reprezentării egale a tuturor categoriilor de persoane supuse verificărilor, CNI este desemnat de către Senat și este subordonat Senatului, astfel încât să asigure echilibrul al puterilor în Stat. CNI poate spori activitatea ANI prin analiza și aprobarea rapoartelor de activitate ale ANI, să facă recomandări în ceea ce privește strategia și activitatea ANI privind evaluarea averilor, a conflictelor de interese și al incompatibilităților.

DI Vitalie PALEGA se interesează despre independența ANI și anume dacă Agenția nu constată imixtiune a CNI în activitatea ANI prin adoptarea actelor de către CNI. Care sunt actele adoptate de CNI și care este forța lor juridică pentru ANI.

DI Adrian Eduard DUMITRU amintește că, dispozițiile Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea a Agenției Naționale de Integritate reglementează și activitatea CNI și se referă la faptul că CNI poate formula recomandări referitoare la strategia și activitatea ANI privind evaluarea averilor, a conflictelor de interese și al incompatibilităților și că prin aceste recomandări nu pot fi considerate imixtiuni în activitatea operațională a ANI.

Dna Luminița TULEAȘCA referitor la planul de management al ANI, atenționează că, fiecare candidat care accede la funcția de președinte sau vicepreședinte al ANI este obligat să-și prezinte Planul de management și de a-l susține în fața CNI acel Plan. Dacă planul de management prezentat și susținut nu îndeplinește criteriile stabilite de CNI, respectiva persoană nu va câștiga concursul.

DI Ion BOTNARENCO remarcă despre rolul CNI de a apăra ANI și cum se manifestă această acțiune de apărare. În Republica Moldova CI face încercări de a monitoriza acțiunile ANI în sensul de a nu greși, însă, nu fost pusă prerogativa de a apăra.

Dna Cynthia Carmen DEACONESCU comunică că, prin apărarea și respectarea independenței operaționale a ANI se înțelege faptul că, CNI niciodată nu va interveni pe dosare de evaluare în derulare la ANI și Agenția nu primește dispoziții din partea niciunei autorități publice în ceea ce privește evaluarea averilor, a conflictelor de interese și a incompatibilităților. Dacă se inițiază o propunere legislativă, prin intermediul căreia ANI consideră că, este lezată independența sa operațională sau este deformat cadrul de integritate, ANI sesizează CNI, iar Consiliul public î-și exprimă punctul de vedere prin care atrage atenția Parlamentului că, ar putea exista un pericol prin adoptarea aceluia proiect de act normativ.

Dna Luminița TULEAȘCA, în completare precizează că, pe partea operațională ANI are independență totală și ceea ce nu soluționează ANI se

soluționează în instanță. Din acest punct de vedere CNI la raportul anual care-l prezintă ANI, să analizeze care este numărul de dosare soluționate, care sunt soluțiile instanței de judecată pe contestațiile făcute de cei evaluați, în cât timp au fost soluționate dosarele în cadrul ANI și să atragă atenția asupra eventualelor disfuncționalități. Menționează faptul că, CNI nu soluționează reclamații, acestea fiind redirecționate către ANI.

DI Alexandru COICA se interesează despre istoriile de succes ale CNI în 15 ani de activitate și care merită a fi împărtășite cu CI.

DI Adrian Eduard DUMITRU susține că, disponibilitatea CNI care este un organ reprezentativ și care întrunește membrii dintr-un larg spectrul al societății românești este garanția faptului că, atunci când apar incidente care să pledeze cauzele ANI, nu au fost multe situații în ultimii ani, iar incidentele de la început au fost niște chestiuni de armonizare. De asemenea, menționează despre selecția președintelui ANI de către CNI, după care au fost făcute 4 recomandări care vizau activitatea ANI.

DI Sergiu ȚĂRA concluzionează că, ANI – ul din România este complet diferit de cel din Republica Moldova. CNI este format din grupurile care sunt impactate de legislație în mod direct, aleși locali cu cele 4 asociații prezente, societate civilă, pentru sprijinul politic sunt toate grupurile partidelor politice, reprezentați ai funcționarilor publici și ai înalților funcționari publici. CNI este un organism de colaborare. Marele succes al CNI a fost că, a determinat ANI să treacă de la sancționări la prevenire a conflictelor de interese și a situațiilor de incompatibilitate.

DI Danu DOGOTARI se interesează de domeniul competențelor de control, dacă CNI a efectuat controlul averilor și al intereselor personale a președintelui ANI, vicepreședintelui sau a inspectorilor de integritate și cu ce s-a soldat acest control.

Dna Cynthia Carmen DEACONESCU concretizează că, CNI are o foarte bună colaborare cu ANI și că, rolul CNI este nu numai cel de apărare al ANI dar și de menținere a unui echilibru prin instituirea mijloacelor de monitorizare a managementului ANI prin aprobarea strategiilor, rapoartelor de activitate, prin analiza rapoartelor de audit extern. În cazul în care există deficiențe de management, CNI poate să declanșeze procedura de demitere a președintelui ANI. O altă atribuție a CNI este cea de verificare a declarațiilor de avere și a intereselor personale ale președintelui ANI, vicepreședintelui și ale inspectorilor de integritate. Pentru realizarea acestei atribuții se constituie o Comisie a CNI care verifică declarațiile de avere și interese personale și doar dacă sunt sesizări față de președintele ANI, vicepreședintele sau inspectorii de integritate. Până acum, rezultatul verificărilor nu a condus spre stabilirea incompatibilității sau a conflictelor de interese în ceea ce privește personalul ANI.

DI Ion BOTNARENCO se interesează dacă CNI se poate autosesiza asupra unor subiecte din presă legate de anumite lucruri care se întâmplă în cadrul ANI.

Dna Luminița TULEAȘCA explică că, CNI are acest drept dacă există asemenea situații, ele se discută și ulterior CNI utilizează instrumentele acordate prin lege. Membrii CNI pot solicita președintelui ANI să prezinte un raport asupra situației respective și ulterior CNI urmărește pînă când situația este reglementată. Mai mult, CNI poate solicita o anchetă a ANI într-un anumit caz sau se poate discuta direct cu președintele ANI și ANI va decide conform atribuțiilor prevăzute de lege. Referitor la Secretariatul CNI, este de părerea că, acesta ar trebui să fie al CI și independent.

Dna Mariana TIMOTIN, în contextul desfășurării concursului pentru ocuparea funcției de președinte al ANI, se interesează pe ce ar trebui să se pună accentul când vor fi formulate întrebările pentru candidați.

DI Sergiu ȚĂRA explică că, pentru elaborarea subiectelor se formează o Comisie din 5 persoane care se trage la sorți. Comisia se întrunește și analizează un șir de subiecte. De asemenea, se verifică dacă candidatul are o cunoaștere generală a cadrului legal necesar pentru activitatea de președinte al ANI sau vicepreședinte legate de integritate, finanțe publice locale și alte atribuții ale persoanelor care urmează a fi verificate. Ulterior, candidatul prezintă Planul de management, prin care CNI înțelege dacă persoana respectivă va fi un bun conducător.

DI Danu DOGOTARI întreabă despre componența Comisiei de soluționare a contestațiilor și rezultatele căror probe sunt contestate.

DI Sergiu ȚĂRA comunică că, Comisia de soluționare a contestațiilor este diferită de cea a Comisiei de concurs și soluționează contestațiile probei scrise. O altă variantă de contestare este în instanța de judecată.

DI Ion BOTNARENCO se interesează cine reprezintă CNI – ul într-un proces judiciar în instanțele de judecată.

DI Adrian Eduard DUMITRU concretizează că, CNI este un organ reprezentativ, nu are personalitate juridică și o soluție ar fi o solicitare din partea CNI către ANI de a angaja un avocat.

DI Costin MITICĂ susține că CNI nu este nici organ de control nici de cercetare și ca recomandare ar fi modificarea cadrului legal privind organizarea și funcționarea CI cu preluarea modelelor de acte normative din CNI România. De asemenea, recomandă ca CI să preia setul de documente în draft pentru organizarea concursului privind ocuparea funcției de președinte al ANI, care pot fi adaptate la legislația din Republica Moldova. Interacțiunea CNI – ului cu societatea civilă și presa se efectuează prin comunicate, ședințele publice ale CNI.

DI Feodor CHIRILĂ se interesează care este raportul dintre ANI și CI din Republica Moldova de coordonare, de cooperare sau de subordonare și pe ce criterii este organizat CI și cui se subordonează Parlamentului sau Guvernului.

DI Vitalie PALEGA răspunde că, CI nu se subordonează nici Parlamentului și nici Guvernului. În raport cu ANI, persistă toate aspectele de verificare, de susținere

a ANI și cea de control, care nu este o subordonare directă. Verificarea se exercită direct prin aceea că, la examinarea raportului de activitate al ANI, CI poate să nu-l aprobe, dacă nu sunt întrunite cerințele legale. Imixtiune a CI în activitatea inspectorilor de integritate nu există sub nici o formă, aceștia fiind independenți în activitatea pe care o desfășoară. Pe de altă parte, CI primește sesizări care vizează președintele, vicepreședintele ANI sau inspectorii de integritate și este obligat să le examineze, solicitând explicații de la ANI în acest sens. Totodată, este interesat de codificarea legislației de integritate, în ce măsură CNI este implicat în acest proces.

DI Adrian Eduard DUMITRU răspunde că, este un proces care se află la început. ANI are în desfășurare un proiect cu Ministerul Justiției. Inițiative de modificare a legislației au fost prezentate și către CNI pentru o evaluare. La moment CNI nu are o implicare directă la modificarea cadrului legislativ.

DI Ion BOTNARENCO, în completare adăugă că, raportul dintre CI și ANI din Republica Moldova se demarează pe toate aspectele menționate: subordonare, cooperare și coordonare, având în vedere cadrul legal. Referitor la subordonare explică pe exemplul practic: la prezentarea raportului anual sau semestrial al activității ANI, membrii CI fac obiecții prin recomandarea către ANI de a prezenta următorul raport de activitate cu includerea anumitor informații lipsă. Prin acesta se subînțelege subordonare. ANI și Colegiul disciplinar prezintă rapoartele de activitate pe care CI le aprobă, după care raportul ANI este prezentat în plenul Parlamentului, de aici indirect ar fi o subordonare a CI către Parlament.

Dna Tatiana TABUNCIC comunică că, în Republica Moldova Regulamentul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea funcției de inspector de integritate prevede că, în comisia de concurs sunt desemnați 2 membri ai CI. Se interesează care este situația în România.

Dna Luminița TULEAȘCA răspunde că, membrii CNI nu sunt implicați în astfel de concurs, este un concurs al ANI.

DI Danu DOGOTARI atenționează că, în Republica Moldova, până la modificările din octombrie 2021, CI organiza concursul pentru funcția de președinte și vicepreședinte al ANI. După modificările legislative, CI desfășoară concursul doar pentru poziția de președinte al ANI, iar vicepreședintele este propus de către președintele ANI. În acest context, se interesează care este părerea CNI în raport cu această prevedere.

Dna Luminița TULEAȘCA răspunde că, o parte din atribuțiile președintelui sunt delegate vicepreședintelui și ar fi cel mai corect ca vicepreședintele să vină în funcție prin concursul organizat de CI.

Dna Tatiana TABUNCIC, referitor la concursul pentru funcția de președinte al ANI comunică că, se instituie 2 comisii: comisia de concurs și comisia de soluționare a contestațiilor, însă, conform legii, rezultatele probei scrise se

soluționează de către Consiliu. O altă chestiune este în fața cărei comisii se susține interviul.

Dna Luminița TULEAȘCA susține că, prin regulamentul de desfășurarea a concursului pentru funcția de președinte al ANI pot fi reglementate toate aceste aspecte, în condițiile Legii. În ceea ce privește componența comisiei de soluționare a contestațiilor remarcă că, este diferită de cea de concurs. Sugerează CI să facă precizare în regulamentul de concurs pentru ocuparea funcției de președinte al ANI că, membrii care sunt în comisa de concurs nu pot participa în cea de soluționare a contestațiilor. Concluzionează că, regulamentul poate detalia ceea ce prevede legea și atunci *Consiliul de Integritate este cel care soluționează contestațiile, prin intermediul comisiei de soluționare a contestațiilor din care nu pot face parte evident, membrii CI care fac parte din comisia de concurs*. Reiese că, interviul se susține în fața comisiei de concurs. Totodată, se expune față de soluționarea contestațiilor și anume că se contestă rezultatul probei scrise. Lucrarea se verifică în întregime și se contestă nota finală. Comisia de soluționare a contestațiilor nu știe punctajele și baremul din comisia de concurs, se ia lucrarea resigilată, se verifică și se notează.

DI Vitalie PALEGA mulțumește membrilor CNI pentru oferirea posibilității de a desfășura ședința comună de lucru, pe care o consideră una productivă, mulțumiri parvin și din partea tuturor membrilor CI, care îi invită pe membrii CNI în Republica Moldova pentru schimb de experiență, în cadrul unei ședințe de lucru la Chișinău.

S-A HOTĂRÂT:

1. Preluarea și implementarea bunelor practici și ale recomandărilor parvenite de la membrii Consiliului Național de Integritate, în special, privind:
  - a) mecanismele ce țin de cooperarea și colaborarea Consiliului de Integritate cu Autoritatea Națională de Integritate;
  - b) modificarea regulamentului pentru organizarea concursului privind ocuparea funcției de președinte al ANI;
  - c) controlul averilor și al intereselor personale ale președintelui ANI, vicepreședintelui, precum și ale inspectorilor de integritate, printr-un sistem similar celui din România;
  - d) instituirea Secretariatului propriu al Consiliului de Integritate;
  - e) examinarea posibilității elaborării și adoptării a unui Cod de integritate.

Ședința din 14 septembrie 2022, se declară închisă

Președinte al ședinței

A protocolat

Digitally signed by Palega Vitalie
Date: 2022.09.30 09:21:47 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Vitalie PALEGA

Veronica CARABUT

Ședința a fost înregistrată audio pe reportofonul SONY ICD-UX533